

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

Any 2.^{on}

Tortosa, 18 Mars de 1900

Núm. 16

TORTOSA... ¡¡ DESPERTA !!

Fa molts anys que la experiència ens ensenya 'l camí de la regeneració y n' obstant les tristes conseqüències de la funesta lley centralisadora pareix que 'l nostre poble, abandonat en brassos del indiferentisme, antiposí l' ensopiment y la passió política á la vida próspera y al benestar d' un país que se 'l veu rodolar cap á la ruína més espantosa.

No preteném fer carrechs á ningú y menys atacar los procediments seguits fa molts anys pels encarregats de defensar los nostres interessos. Nostre missió ha d' ésser més substancial y ab aquest objecte buscarem quelcom profitós pera l' engrandiment d' una comarca soterrada per la inacció de sos fills.

Tothom se queixa del mal estat de nostres camins y ab lluyta apassionada y mal entesa s' abomina als funcionaris petits pera enlayrar als prohoms, veritables culpables d' aquestes irregularitats.

Fa molts anys que veyém completament desencaxada la carretera del Temple; abandonades nostres vies de comunicació més importants; segat lo camí del Ebre, mortes nostres aspiracions de comunicarnos en nombrosos pobles del baix Aragó, y malgrat les queixes dels elements més valiosos d' aquest país, s' estrellen totes aqueixes influències contra 'l rocám d' un centralisme escandalós y absorvent.

La provincia de Teruel, molt més activa ó afortunada que la de Tarragona ha conseguit portar á terme la construcció de la carretera que, al ajuntarse en la nostra, ha de constituhir un verdader brás de riquesa y prosperitat per' abdós regions. En cambi la nostra, veu indiferent com l' Estat te abandonada aquesta empresa y sab Deu quan s' acabarán les obres dels quinze kilometros que desde Prat de Compte falten pera empau-mar ab l' altra.

Tots coneixen la importancia d' aquest assumpto, tothom bat d' entusiasme al pensar lo beneficiós que

seria pera Tortosa l' agermanar sos interessos ab los de més de cent cinquanta pobles del Aragó, però d' aquí ningú passa y ahir com avuy y avuy com ahir se mira ab una fredor que glassa com se consumeix l' expedient del replanteig pels armaris dels centres oficials y com s' enfonsa tota aspiració. Una carta qualsevol, ab tal que hi figure l' escut d' Espanya á la seva capsalera, enardeix l' entusiasme de quatre infelissos y seguim com abans lo camí de la ruína.

Nosaltres no duptém ni hem duptat may del patriotisme dels encarregats de la cosa pública y per aqueixa mateixa rahó combaterém la centralisació d' Espanya, ja que á Madrid es ahont se desvaneixen los esforços de les veritables personalitats qu' en defensa de sas respectives regions acudeixen plens d' un zel per tothom regoneguts.

No 'ns referim á cap época determinada ni á cap partit polítich. La centralisació es l' enemich més gros d' Espanya y á n' ella hem de atribuhir les disbauxes y pèrdues per tothom experimentades.

Desde fa molt temps Tortosa acudeix á les esferes més enlayrades pregant per la recomposició de l' anomenada carratera real y per la que desde aquesta ciutat vá á Gandesa y n' obstant los perjudicis que son péssim estat ocasiona, lo Govern se calla com un mort y continúa tot de la mateixa manera.

Un altre exemple podém presentar en lo *pas oficial* del Ebre, ja que la barca y 'l material que 'l constituheix son dignes d' un estudi detingut.

Quan se vá cremar lo pont de barques tot se feya ab carácter provisional, perxó no es d' extranyar que qualsevol dia (Deu fassi que no arribe) Tortosa haigi de plorar un accident desgraciat degut á la raquíca protecció del centralisme y al abandono del element oficial envers aquest *pont volant*. Abans hi havia qui 'l inspeccionava; avuy casi podém assegurar que Tortosa desconeix lo funcionari encarregat de sa conservació y á n' aquest abandono, 's deu sense dupte,

la economia portada á cap fa poch dies en perjudici de la seguretat personal y del bé públich. Lo suprimir un empleat dels tres que hi havien es deixar als dos restants en una situació tan compromesa pera n' ells com perillosa pera 'ls passatjers.

Totes aquestes desventures son filles del centralisme y d' aixó poden ben be convencers tots aquells qu' haigin viatjat per Navarra, en quina regió se veuhen les ventatjes de les lleys descentralisadores.

Ja cal que tothom s' hi fixe, però cal, també, qu' al volguer pretender lo reviscolament de Tortosa, se deixen á un costat los antagonismes y les banderías polítiques que tant tristes senyals de terror y de ruína han deixat marcades en nostra ciutat ahont se plora la disort de sas rancunies.

Nosaltres ho enteném aixís. La patria es com lo camp; com més se hi treballa més riqueses produheix.

Tortosa... ¡desperta!

Tortosins... ¡treballém per casa nostra!

Francesch Mestre y Noè.

Tortosa, Mars de 1900.

ARTICLE IMPORTANT

Considerém de molta importancia la lectura del següent article publicat lo diumenge prop passat per nostre ben volgut confrare *La Veu de Catalunya*. Condoleix verament l' abandono del poder central, però sas resolucions antipatriótiques en compte de conduhirnos á la fredor y á la desesperació ens han d' encoratjar pera treballar ab més fermesa y més voluntat que may.

Diu aixís.

TINGUÉM MEMORIA

Abans d' ahir el Parlament espanyol va fer honras fúnebres á las aspiracions econòmicas autonomistas de Catalunya, reduhidas á la seva més petita expressió, reduhidas á un Concert económich que ja ni mereixia 'l nom de tal, y que realment més val que no s' hagi establert.

Els diaris de Madrid prenen acta de la votació nominal y fan constar la unanimitat ab que 'ls diputats espanyols resolgueren no tranzigir en res, ni pera res ab las aspiracions de Catalunya, ni en la forma proposada com última transacció pels diputats catalans més afectes al Poder central.

Consti, donchs, y enrecordemsen ells y nosaltres.

Consti també qu' entre 'ls diputats que tal votaren no hi havia ni un catalá, ni tant sols els que tot ho deuen al Govern central.

Consti també qu' en el Govern central no hi tenim els catalans art ni part; ni ministres, ni directors generals .. ni cap representació, ni res.

Consti, també, que pera l' obtenció de reformes en tal sentit ha gastat Catalunya tots els medis pacífics, expossicions, meetings, embaixadas, resistència passiva, fins deixarse dur á la presó personas honradas.

Consti que pera enganyar cínicament als catalans s' havían fet formals promesas pels quefes dels Governes y per altrás personas á qui semblava que 's tenia de donar complert crédit.

Consti que Catalunya, l' antich regne independent, el que entrá á formar part de la confederació espanyola conservant sa individualitat íntegra y tots sos drets autonómichs; el que aportá al domini comú tota l' influència internacional y totes las possessions europeas y africanas; la regió avuy més rica, més poblada, més avansada y més inteligent de la Península, no té en el Govern representació, ni son pera res escoltadas las sevas aspiracions dintre del Estat espanyol.

Enrecordévosos uns y altres y en las contingencias y en las desfetes del pervenir obrém en consecuencia.

Drets y obligacions son correlatius; també ho son els devers y las responsabilitats. El que no té drets, el que no es escoltat no té obligacions en las consecuencias de las cosas fetas contra la seva voluntat; el que no té drets, el que no es escoltat no té responsabilitats ni devers el día de las desfetes que han de venir per no haverlo escoltat.

L' Estat espanyol en poder d' una tayfa de burócratas de llureya, desmoralisat, ignorant, atrassat, entrampat, impotent é indefens, segueix la seva historia, acaba la seva cayguda.

Pera poder viure de moment, per anar tirant, els burócratas que esplotan Espanya, ineptes pera tota administració, entregan la Hisenda espanyola als agiotistas reunits en grans companyías. Anem á donar l' espectacle á Europa, d' un Estat vergonyós, ab tota la série de monopoli, de las cosas necessarias á la vida, ab arrendaments dels impostos entregats á la plutocracia que triplica y quatruplica els seus capitals y fa creixe escandalosament; els imbécils de Madrid tenen la gosadia de dirne descentralisació.

La conducta de Catalunya en aquestas difícils y vergonyosas circumstancias, ha d' esser sériament meditada. Ens hem d' acostumar á considerar com incurable la malaltia de mort del Estat espanyol, ho hem de considerar com cosa perduda y hem de mirar de salvarnos nosaltres; hem de mirar endavant, no enrera, cap á la civilisació, cap á Europa. Hem de prevenirnos pel día de la cayguda.

No vol dir aixó que entretant entreguém indefensos é inactius als disbarats y á las disbauxas del Estat espanyol, ó que com

poble de desequilibrats nos llems á de sordres y aventuras de sortida prevista y de ruina segura.

Cal resistir de ferm, oposarnos enérgicament á tot quan intenti l' Estat central contra nostres drets, contra nostra prosperitat. En tot lo exterior de Catalunya que s' arreglin. Allá ells.

Mes dintre, cal anar fent la reconquesta de Catalunya pels catalans, de incorporació en incorporació, fins á tenir en mans de catalans independents de tota influencia estranya y forastera, el govern y la representació de Catalunya.

Allavoras Catalunya podrá fer y farà da se.

COLABORACIÓ DE «LA VEU DE TORTOSA»

Abans que tot sóm catalans

Al meu estimat amic Joan Poblet.

L' altre día varém dir, que un dels principals destorbs pera que nostres ideals sigan un fet, es: la filiació als partits espanyols. Avuy repetincho, anyalim: la filiació als partits espanyols es una consecuencia de no haver considerat á Catalunya com á única y veritable Pàtria

Si nostres antepassats d' aquesta centuria se deixaren doblegar pel despòtich centralisme, fou perque no tenian consciencia de la Personalitat Catalana. Y, per xó, quan copularen arrans de terra l' arbre de la Pàtria, Catalunya ensopida, no aixecá llur veu; y quan, més tart, fins las arrels li arrebanavan, la gent catalana no enlayrava ni una protesta, ni un geméch, ni tant sols se condolia de las malifetas ab que la insultavan aquells miserables de més enllá del Ebre: y tot perque en la pensa de nostra gent no hi havia consciencia ni de las pérduas ni dels insults; y en son cor hi havia un amor y un entusiasme exòtichs, no sentint la escalfor d' aquelles paraulas que cap fill de Catalunya tenia d' haver olvidat: «abans que tot sóm catalans.»

Els grans estadistas del Centralisme que, per dissort, no 'ls hi mancava ni ciencia ni mala fé, trevallaven ab un empenyo, digne de mellor causa, pera desvirtuar l' esperit nacionalista de Catalunya, que, adhuc la influencia política de Castella per espay de tres sigles, no deixava encare de traslluhir l' ágre de nostre Nacionalitat, y, aixis pera poguerla esborrar d' un solt cop, dividiren á Catalunya, l' any 33, en quatre provincias. ¡¡Mitj eficassissim pera estrafer la Personalitat Catalana!!

No contents encar, els centralistas, en esquarterar á Catalunya en quatre provincias, volgueren esquarterar á nostres fills: imposán las quintas, (contribució de sanch que per dret propi no podía ser imposada á Cata-

lunya) manant que 'ls fills de nostre Pàtria vagin á prestar uns forsats servicis á unas Regiões, ahont, per tenir diferenta parla, han sigút befats y escarnits per aquella gent que encare no gosau ni de la moralitat ni dels avensos de la verdadera civilisació. Per altre banda, al anar nostres fills á n' aquellas Regiões que 's diferencian de la nostra per la llengua, caràcter, costums y modo de ser, son esperit catalanesch degenera y, malmesos per las costums d' aquella gent, retornan á nostres llars impregnats del esperit quixót, torero, flamench y lleuger que és la ilustració única y genuina de la Nacionalitat Castellana.

De tot lo esmentat podém estatuhir: que si 'ls partits espanyols son causa del malehit caciquisme, aquét ho es del centralisme y ensemps de la corrupció y degenerament de la Nacionalitat Catalana. Y encare que, avuy, grat sia á Deu, molts fills de Catalunya solzament se preocupan de la reivindicació pàtria, ab tot, son molts, moltíssims els que per fanatisme ó exclussivisme, pertanyen á alguns dels partits espanyols; son molts, encare, els que creuen que la salvació de Catalunya la pot reportar un home, ó be, una bona alenada de Ponent, y son molts, en fi, els que inconcienment, per sa inacció, contribueixen á que 'ls únichs ideals regeneradors de nostra Patria no sian un fet. A tots aquestos repetim: que la salvació de Catalunya no pot venir sinó de llurs fills; d' aquells fills que la estiman y la coneixen y, estimant-la y coneixent-la, la volen deslliurar de las garras del centralisme; que volen reconquerir tot lo seu y lo que necessita pera referse; que volen que 's regesca per son dret propi y natural, dictantse lleys adecuadas á llur modo de ser pera que torni á esser llum y devantera de la civilisació moral y material com ho fou en millor temps.

Mes, pera que aixó sia un fet, es necessari que abandoném tots els partits espanyols, ja sia el lliberal, ja sia 'l carlí ó republicá, perque, tots aqueixos partits corruptuts y desganyats, no més són una rémora pera la marxa de nostres ideals de veritable Patria, y sols serveixen pera propagar el caciquisme y fer barallar el poble en lluytas infructuosas; resultant, que en tot se pensa menys en lo que s' hauria de cavilar, aixó es: en la regeneració del poble catalá; ensenyantli lo que fou y deu esser; encaminantlo cap á la veritat é instruhintlo, y ferlo cada día més catalanesch y relligiós, perque també el centralisme ha volgut esborrar el catolicisme dels cors catalans pera poguerli estrafer aquella fesonomia tant cristiana que constituïa una de las

parts més essencials de nostre Nacionalitat.

Aquét es, donchs, nostre camp de feyna en el que, tots els catalans, devém treballarhi; aquét es el puesto de nostres lluytas, ahont, lo mateix seglars que clergues (y aquestos d' un modo especial) tenim obligació d' entrarhi pera unir nostres esforços y enginys al encoratjat himne de resurrecció de la Patria Catalana: tots devem cantarhi pera que 'l cant siga més fort y més harmoniós; y, tots, al abandonar las filas xorcas dels partits espanyols devem dir: *abans que tot són catalans*; abans que tot volém netejar nostre Pàtria del ambient corruptor que malmet nostres llars y adultera nostres cors; abans que tot y per damunt de tot volém que Catalunya sia catalana.

Aqueixas sont nostras aspiracions respecte Catalunya; per aixó aném y per xó trevallém; y si nostre treball es grandió y extens, nostre esperit no es menos. Veninhi, donchs, catalans, y desde 'l pobre montanyés fins al rich ciudadá no 'n quedi cap que, á mida de llurs forsas, no trevalli pera 'l deslliurament de nostra Pàtria; y, si no ho feu, si 's deixau arrestrar per la seductora politica espanyola, ó pel fanatisme d' un home, ó per un neurótich indiferentisme, vosaltres, catalans, y sols vosaltres seréu els culpables de que nostra Pàtria jagui ensopida en las urpas del centralisme; vosaltres sereu els que privaréu á nostres fills de gosar la Catalunya de nostres somnis, virtuosa, gran y rica y sempre al costat de la civilisació cristiana y dels avensos moderns de la nova Europa. Si, femho, y acoblem-nos sota la única bandera de la Pàtria pera que damunt de nosaltres no caigui la maledicció de nostres fills; si, lluytém y trevallém per Catalunya, y nostre treball serà grat á Deu, honrós per la Pàtria y traurá profit pera nosaltres y nostres fills.

P. Queralt.

Tarragona, Mars de 1900.

PETIT DIALECH

- No pot ser.
- Te dich que si; tothom ho sab.
- Pero home tu no veus qu' aixó sería imposible?
- Coses més grosses s' han vist.
- ¡ Qué vols que 't digui!... No ho crech.
- Jo ho he llegit; y quan als rotatius se 'ls posa una seba al cap, creu que 'ls grilla.
- Está bé; no 't nego que 'ls *acaudalados ministros* provoquin una cassera de catalanistes més ó menos exagerada, pero aixó de no deixar escriure ni parlar en catalá dintre de

nostra terra y prohibir la publicació de *La Renaixensa*, *La Veu de Catalunya* y otros periódicos, com diu lo telegrama á que 't refereixes, no m' ho acabo de creure.

— Aixís se corre entre 'ls polítichs y aixís ho telegrafia lo corresponsal que té un dels diaris més ben informats de Barcelona á Madrid.

— ¿ Y tu creus qu' aixó es cosa feta ?

— Home, ja veurás: una ponentada es molt dolenta, y com per enllà no hi ha prou la vida, y sobren boques, no m' estranyaria poch ni molt qu' un moment dat ens soltessin tots els famélichs que no poden trevallá per no embrutarse la levita, y es dediquessin, per mandato superior, á imposar multas á tot aquell que resés en catalá, als que hi escriuhen y fins als que hi parlen.

— Desengányat, Baldiri, aixó sería una cosa que faria riure á tots els que no ho tenen per costum.

— Jo ja ho tinch pensat: lo dia que la *Gazeta de Madrid* publiqui l' orde de no parlar ni escriure en nostra propia llengua, hem presentaré á un mestre de mímica y ab dugues ó tres setmanes estich segú que sabré tots aquells signes que 'ls mimichs ab tanta lleugeresa 's comunican el seu pensament. Y com molts amichs meus volen adoptar lo mateix sistema, jo 't juro que será cosa de veure quan se presenti un *buho* á escoltar la nostra conversa ab l' afany d' imposarnos la pinyora de sis ó vuyt rals (perque segons l' importancia de lo que 's parli, es pagarà). — *¿ Aquí se habla ó escribe en catalán ?*, dirá 'l mandatari foraster. — Y aleshores un dels qu' estarém á la reunió treurá una flauta de canya y tocant un tros de música de qualsevol sarsuela petita ó gran, tots 'ls demés... japa, noys!... continuarán la conversa ab mímica, fins que 'l pinyonayre rosegant un pinyol de datil s' allunyi de nosaltres, badallán y malahint l' hora que 'l van fer tornar d' aquelles illes tan envejades de tots els estranys y que 'ls polítichs espanyols no han sabut guardar.

— Apa, Nasi, adeu, y no t' hi amohines, perque á Catalunya mentres hi hagin catalans es parlará, s' escriurá, y es resará y fins se predicará en nostra llengua, que no es altra que la catalana. Y si per cas ne veus algún d' aquells *parásitos* de ponent, digals que po s' hi *barajen* en tot lo nostre perque hi ha un ditxo que diu: «*Lo que no 's cou per tu, deixaho cremar*».

E. Cantero y Hernandez.

Tortosa, Mars, 1900.

UNA MICA D' HISTORIA

Un dels fets de més trascendencia per nostra Patria, va ser l' unió ab lo poble aragonés.

Al temps que Catalunya empenia tan forta volada refermant cada día més sa nacionalitat y son poder, Aragó bregava encare ab los Alarbs y 's trojava oprimit entre Navarros y Castellans que 's disputavan sa dominació.

Quant entrá á governar la nostre terra Ramón Berenguer IV, llavors Aragó atravessava una época ben crítica, puix al morir Alfons lo Batallador, llegá son regne als Templaris y al Sant Sepulcre oposantse lo poble ab fermesa fins que Ramir, lo Monjo, germá del rey Alfons, ab autorisació del Papa deixá las ordres religiosas pera cenyir la corona aragonesa, restablint la pau y aturant l' empenta dels vehins perillosos que volían apoderarsen.

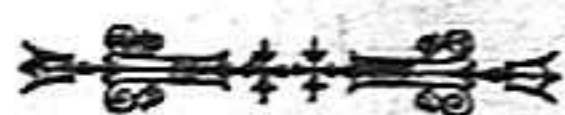
De son matrimoni ab Agnés de Poitiers nasqué Petronella, hereva del regne, y comprenent Ramir que del casament de sa filla dependia la prosperitat de la patria, tots los seus pensaments foreu atreure un príncep valerós d' un poble fort y ab prou noblesa, pera que sens dominarlo pogués assegurar lo reyalme y ferse temer de sos enemichs; lo de Navarra pretenia ja la corona, lo de Castella havia demostrat massa sas intencions, y sas lluytas ab Lleó, l' esperit centralizador del poble castellá no podían oferir seguritat, forsosament havia de girar 'ls ulls vers lo nostre comte Berenguer que com brillant estel se destacava d' entre 'ls sobirans de son temps, lo guerrer victoriós qu' ajudava en sas conquistas al rey de Castella, y que governava á una nació forta y digna d' esperit franch y expansiu.

Molt l' honrava á Berenguer tal enllás que engrandía sa Patria y son casal, y no tardaren en quedar convinguts ab lo monarca d' Aragó; lo día 11 de Octubre de 1137, Ramir, ab escriptura pública y ab tota solemnitat, prometé sa fillá, que encare no tenia dos anys, ab lo comte que 'n comptava vintidós.

Lo casament se verificá tretze anys després, quedant també ajermanats los seus pobles y comensant desde llavors la dinastia gloriosa dels Comtes-Reys de rassa catalana.

La unió federativa d' Aragó y Catalunya conservava la completa autonomia d' abdós pobles, los que saberen entendres y respectarse, malgrat la diferencia de llengua, costums y lleys.

Si Catalunya s' unia ab un poble guerrer, d' extens territori, lleal y franch, Aragó passava á ser potencia

marítima, s' unia ab una nacionalitat d' hermosa historia, neta de crims y d' infamias, plena de llibertat y rica per lo treball de sos fills, los braus aragonesos trovaren bons companys per la lluyta en los catalans, que ab son coratge y serenitat los acompanyaren á la victoria.

Junts lluytaren y per lo mon feren coneixer son esforç en jorns de gloria per la Patria.

J. C. y A.

LA ESCOLA

—La patrouille allemande passe, baissez la voix, mes chers petits, parler français n' est plus permis aux petits enfants de l' Alsace!—

(Cansó popular alsaciana).

I

Lo carré es antich y estret, todas las casas son baixas; la escola es á mitj carrer voltada d' albas y acacias.

La imatge de Sant Lluís corona la barbacana, sota la imatge un escut sense las armas de Fransa.

Avans s' hi ostentava allí l' honrat blassó de la Alsacia; avuy s' hi mostra ab orgull l' aligot vell d' Alemanya.

La escola no te en francés escrits sos cartells y estampas; lo mestre ensenya en Prussia perque aixís la lley ho mana.

Los noys que hi van al matí res saben de estas mudansas, sols esperan impacients l' hora de jugá' á la plassa.

Peró los que hi van de nit, quan deixan l' horta y la fàbrica; á aquets sí, que 'ls hi sab greu aprendre ab la llengua estranya.

Lo mestre es un jayet vell ab casquet y jupa llarga, du mitxas negras d' estam y l' ermilla florejada.

Es lo tipo més perfet de la escena provinciana; prepara 'l planter robust que desfará 'l niu de l' águila!

II

Lo Rhin s' ha mitx congelat, y las cobertas de palla se las endú 'l vent terral; ¡los corps com xisclan y esglayan!

Las vuyt horas han tocat. ¡Ay, aquestas batalladas sempre parlarán francés, sempre ab la veu de la pátria!

Los minyons ja van entrant y ocupan los banchs y taulas; concentran la llum del gás unas pantalletas blavas.

L' ombra s' ha anat recullint en los ánguls de la classe; á dalt del entarimat lo mestre explica en veu alta.

Al comensar la llisó de la historia de la pátria, vacila, calla y... escolta, y 'ls parla ab la llengua estranya.

Es que passa pel carrer una patrulla prussiana; duhen remingthou al bras, borralls de neu á la barba.

Van á la escola á espisar, vigilan la gent d' Alsacia; representan á un poder que imposa sas lleys y usansas.

Lo mestre que 'ls ha sentit explica ab llengua alemanya; los minyons ab atenció miran lo vellet y... callan.

Ja van pasant los soldats, s' ouben més lluny sas petjadas; quan se perden carré' avall conmogut lo mestre esclama:

—¡Fills meus! parlém en francés qu' es la llengua de la Alsacia; si estimeu la llibertat, no oblideu l' antiga pátria...!

Artur Masriera.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenje, dia 18, *III de Quaresma*, San Gabriel. — Dilluns, 19, ✕ San Joseph. — Dimars, 20, San Aniceto. — Dimecres, 21, San Benet. — Dijous, 22, San Deogracias. — Divendres, 23, Lo Bto. Joseph Oriol. — Disapte, 24, San Timoteo.

NOTICIES

Hem rebut lo primer número de la important publicació *La Ilustració Llevantina*, revista d' arts, ciències, literatura y actualitats del mon enter, y en particular de Catalunya, Valencia, Mallorca y Rosselló.

Vé al estadí de la premsa plé d' entusiasme y disposta á reproduhir en sas planes les millors obres que constitueixen los més importants monuments del mon. Sa importancia pot jutjarse pel sumari següent:

«*Gravats*: Detall de la porta de l' iglesia d' Agramunt. — Retrato del Excm. y Ilm. senyor Dr. D. Joseph Morgades y Gili, antich Bisbe de Vich y actual Bisbe de Barcelona. — Actualitats: Arribada de repatriats. — Carnestoltes, dibuix de F. Sardá. — Retrato de D. Joseph M.ª Puig Torralba, mestre en Gay Saber, autor del llibre «*Liris y Carts*», publicat á Valencia. — Colegiata de Lladó (Ampurdá). — Condenpnació, dibuix de J. Triadó. — Angel, original del escultor E. Arnau. — Grupo escultórich original de A. Vallmitjana Abarca, fundició de Masriera, y Campins. — Art industrial: Mobles construhits en els tallers de D. Gaspar Homar. — Panteó y detall del mateix, de la familia Riva, pel arquitecte D. Antoni Gallissá. — Sardenya. Iglesia d' Isóvolts (sigle XII). — Caricatura política.

Text: Nostres propósitos. — Croquis barcelonins. La casa vella, per E. Boixet, ilustracions d' Apeles Mestres. — El doctor Morgades, per Lluís Domenech y Montaner. — Espanya en 1899, per J. Güell y Mercader. — Notas valencianes, per Theodor Llorente. — La Patria, poesia, per Francesch Matheu. — Fragment de la *La Soldada*, novela inédita, per Narcís Oller. — A Catalunya, sonet, per Joan Espian Bellver. — Coblas á una damisela, per Justí Pepratx. — Art industrial. — Crónica mallorquina, per Jaume Pomar y Fuster. — A Sant Tomás, poesia, per Arthur Masriera. — Revista estrangera, per Lluís B. Nadal. — Curiositats.»

N' obstant los hermosos grabats que publica, la notable de sos escrits y les condicions tipogràfiques de *La Ilustració Llevantina* que la fan inmillorables, aquesta revista costará, per suscripció, 20 pessetes á l' any y 0.75 céntims lo número sol.

Al recomanarla á nostres llegidors els hi oferim nostre concurs pera 'ls demés detalls, y 'ls hi manifestém que LA VEU DE TORTOSA no té cap inconvenient en rebre y avisar les suscripcions que se li encarreguin.

S' ha promogut á la Dignitat d' Arcipreste, vacant en aquesta Santa Seu per promoció de D. Ramon Antolinez, al doctor D. Gabriel Llopart y Santandreu. Canonge Doctoral de la de Jaca.

Lo Dr. Santandreu ha sigut Vicari capitular d' aquella diócesis, Governador eclesiástich, Sede plena, Catedrático y confessor del Seminari Conciliar.

Nostre volgut confrare *La Renaixensa*, ha sigut multat ab 500 pessetes y novament denunciat.

Un nou agravi pera Catalunya. Sentim fundament aquest percans.

Lo Governador Civil de Barcelona ha prohibit la part política del programa de la sessió que devia verificarse ahí en l' Agrupació catalanista «*Ramón Llull*».

Ab lo fret d' aquestos dies son molts los perjudicis causats á les comarques riberenques quina cullita principal es l' atmetlla. A la plana de Castelló la gebra ha ocasionat la ruina als propietaris de nombrosos taronjers.

La situació dels pescadors de San Carlos de la Rapita se considera ruïnosa, á causa del poch peix que s' observa, degut al temps rufol que regna.

Dintre poch contraurá matrimoni ab lo jove D. Enrich Brunet, de Barcelona, nostra paisana y distingida violinista Senyoreteta D.ª Dolors Garrido.

La falta de plujes y la desgracia d' haver tingut un hivern tan ventós ha produhit tal secó, que no tan sols pateixen los sembrats, sino que, també, s' observa un gran decaïment en l' abreria.

Lo ruixat d' abans d' ahir no ha servit més que per' apagar la pols de les carreteres.

N' obstant haver posat en coneixement del Ajuntament l' estat ruïnós de la maravillosa *Creu de terme* de la Petja, nostra Corporació no s' ha preocupat, fins ara, de sa restauració.

Iusistirém.

Hem rebut una circular en la que se 'ns posa de manifest que la acreditada drogueria de nostre volgut amic D. Francesch Canivell, per defunció d' aquest, operará desd' avuy baix la rahó social de *Viuda de F. Canivell y Sala*, qui ha confirmat los poders generals que son difunt espós tenia otorgats á son fill D. Francesch Canivell y Curto, quina firma vá estampada al peu de dit document.

Abans d' ahir á la tarde en una casa de begudes del *Barranquet* estaven jugant dos subjectes, licenciats de presiri, anomenats Joan Sanz y Chalé l' un y l' altre conegut de mal nom per *Colomé*. Aquest últim, després d' algunes rahons, vá donar al primer tres *ganivetades* deixantlo molt mal ferit.

Nostre volgut amic y company de causa D. Joseph M.ª Bernis ha honrat nostra redacció enviantnos un exemplar de sa xistosa comedia, en un acte, representada fa poch en lo teatre del Balneari, *La dispesa del quart pis*.

Abondosa en detalls d' efecte cómic resulta aquesta comedia en la qual s' hi observa certa facilitat en lo dialéch y molta naturalitat en los diferents personatjes que la constitueixen.

La dispesa del quart pis, apareix ab una xocant portada y ab un dibuix intercalat en la escena IX en lo que 's posa admirablement de relleu la part més culminant d' aquest pasatge y la pasmosa condició de bon dibuixant del distingit artista senyor Serveto.

Abdós mereixen nostra felicitació.

Han arribat á nostra redacció *Lo Jovent*, setmanari catalaniste de Barcelona y *l' Boletín de la Biblio'eca-Museo*-Balaguer. Establím joyosos lo cambi.

També hem rebut un exemplar del llibre *Notes del cor*, aplech de poesies liriques del llorejat poeta D. Ramon Masifen.

Doném les gracies á son autor y prometétem ocuparnos de sa nova producció.